

Bredbåndsutbyggingsloven

Høringskommentar fra BA-Nettverket 05.09.16

Vi viser til Samferdselsdepartementets høring med frist 5. September 2016 - Utkast til lov om tilrettelegging for utbygging av høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon.

Om BA-Nettverket

BA-Nettverket er et nettverk med *hensikt å få til bedre samspill og bedre dataflyt i bygg- og anleggsbransjen*. BA-Nettverket har hovedfokus på samferdsel- og infrastrukturprosjekter, inkl. "kabler og rør i bakken".

Vi begrenser derfor denne uttalelse til å gjelde ledningsdokumentasjon og etablering av felles ledningsdatabase.

Nettverket ledes av Inger Hokstad AS, og medlemmene er hovedsaklig

- de største anleggsentreprenørene
- de største rådgivende ingeniørfirmaene
- en rekke oppmålingsfirma og
- programvareleverandører for kart, samferdsel og infrastruktur

Vi er nå i ferd med å avslutte et 1 ½ års prosjekt "Forbedring og effektivisering av ledningsdokumentasjon" med delfinansiering fra KMD. Samarbeidspartene i prosjektet har vært:

- Inger Hokstad AS/BA-Nettverket
- Arkitektum
- Kartverket
- Statens vegvesen
- Jernbaneverket
- Avinor
- Forsvarsbygg
- Oslo kommune VAV

Om BA-Nettverket og hvem som er medlemmer. www.ba-nettverket.no

BA-Nettverket har som målsetting **å forbedre og forenkle informasjonsflyten og tilgjengeligheten av data** både i kart/prosjekteringsgrunnlag og i 3D Informasjonsmodeller for eksisterende, prosjekterte og bygde anlegg.

"Folkelig sagt" er vi opptatt av samspill om 3D Informasjonsmodeller for både eksisterende situasjon (kart), planlagte/prosjekterte og bygde anlegg og at 3DI-modellene benyttes videre i driftsfasen.

Kartverket, Norge Digitalt og Myndighetskrav

BA-Nettverket har stor tillit til Kartverket. Vi ser den store betydningen av Kartverket, Norge Digitalt-samarbeidet og standardiseringsarbeidet i SOSI (Samordnet Opplegg for Stedfestet Informasjon). BA-Nettverket har valgt SOSI som plattform for å standardisere objekttypebetegnelser og egenskapsbetegnelser utover de fagområder som tradisjonelt er med i Felles KartdataBase (FKB).

SOSI er IKKE "særnorsk", men en norsk anvendelse av de internasjonale standardene ISO/TC 211, og på samme nivå som buildingSMART/IFC-standardene for bygg, dog med norsk terminologi.

Et eksempel er SOSI Ledning 4.5. Vi har brukt store ressurser i arbeidsgruppen SOSI Ledning 4.5 og SOSI Ledning 4.6. som i dag både kan betegnes som BIM og GIS, og det er i dag ingen klar grense mellom BIM og GIS.

Vi ser hvor komplisert dette standardiseringsarbeide er, at vi er avhengig av Kartverkets standardiseringskompetanse, men også og hvor avhengige vi er av at **myndighetene fornyer sine krav**.

Vi er helt avhengig av bestillerkrav og myndighetskrav til dokumentasjon av ledningsdata for å komme videre mhp å oppnå hensiktsmessig informasjonstilgjengelighet. Vi tenker dataflyt ved tjenstlige behov, og ikke ledningsinformasjon tenkt tilgjengelig for "hvermannen".

Dette er krav til digitale data, og kan ikke formuleres omtrentlig. **Tidsriktige krav må stilles om GML-format i henhold til tidsriktig SOSI standard. Det må lages en SOSI/GML Produktspesifikasjon med tilhørende XSD-skiema for GML.**

I SOSI Strategidokument fra 2016 står det at SOSI prikkformatet IKKE lenger skal legge føringer/begrense UML-modelleringen. SOSI-formatet fases dermed gradvis over til GML. Det er derfor viktig å komme i gang med GML.

Lavterskel-krav

Vi mener det er viktig å spesifisere krav til informasjonsinnhold raskt. Det er besnærende å tenke seg at all ledningsinformasjon er tilgjengelig i én sentral ledningsdatabase, eks. hos Kartverket, men vår erfaring tilsier at dette forslaget vil generere "støy" som igjen vil forsinke prosessen.

BA-Nettverket har medlemmer som støtter dette forslaget, men har også medlemmer som er imot. Eksempelvis har Geomatikk AS levert egen høringsuttalelse som begrunner det siste.

Sentralt i BA-Nettverket er at rådgivere og entreprenører ønsker forenklet tilgang til ledningsinformasjon som de må forholde seg ved prosjektering, graving og bygging OG tilsvarende forenklet metode for dokumentasjon av "som bygget".

Myndighetskrav for "minimum dokumentasjon" må utarbeides som

- SOSI/GML Produktspesifikasjon med tilhørende
- XSD-skjema for GML
- GML-eksempelfil i henhold til SOSI standard 4.5 (evt. nyere)

Myndighetskrav bør utformes umiddelbart, uavhengig av andre avklaringer, eks. om etablering av felles ledningsdatabase.

Anbefaling/Konklusjon

BA-Nettverket anbefaler å umiddelbart utarbeide lavterskel myndighetskrav for dokumentasjon av NYE anlegg i form av SOSI/GML Produktspesifikasjon inkl. XSD-skiema for GML, og tydelig varsle allerede nå at krav kommer.

Krav må utformes i henhold til SOSI standard, med krav til at

- ledningseier **selv** skal inneha spesifisert ledningsinformasjon **i egen** database
- ledningseier skal kunne **importere** disse dataene i egen database
- ledningseier skal kunne **eksportere** disse dataene fra egen database

For rask framdrift kan kun "selvfølgeligheter" kreves, og **kun** gjelde NYE anlegg. Utvidede krav kan komme senere.

BA-Nettverket foreslår følgende dokumentasjonskrav i trinn 1:

- Objekttypebetegnelse (for objekt som danner ytre volum)
- Beliggenhet (xyz)
- Referansepunkt/Referanselinje
- Eier
- Materiale
- Ytre mål for ytre volumobjekter (radius/diameter/lengde/bredde/høyde)
- Foto
- Sikkerhetshensyn
- Samt generell SOSI-informasjon som nøyaktighet, målemetode, status

Dette må spesifiseres i form av SOSI/GML Produktspesifikasjon med XSD-skjema for GML og kalles "Myndighetskrav til ledningsdokumentasjon".

En slik krystallklar SOSI/GML produktspesifikasjon vil gjøre det mulig for programvareleverandører å tilby import og eksport i sine løsninger.

Følgen for oppmålingsfirma, rådgivende ingeniører og entreprenører vil være at de får en mer forenklet og forbedret, samt enhetlig måte å registrere og dokumentere ledningsdata på. Fordel for ledningseier selv er forutsigbare og gode data uansett leverandør.

Videre før vi går lei

La oss komme videre før vi går lei. Vi har brukt store ressurser på arbeidet i SOSI Ledning 4.5. SOSI er i stor grad dugnads-arbeide, og dugnadsviljen tar fort slutt hvis praktiske resultater uteblir. Vi frykter også ringvirkningene i SOSI-arbeidet generelt hvis standardene som lages ikke tas i bruk, eller ting går for tregt.

Vi ser ikke den fremdriften vi forventet, og teller år siden vedtatt standard og Høringsdokument fra MD i 2013.

Vi vet hvor lett det er å drukne i evige diskusjoner om ledningsinformasjon og er redd diskusjonene er "evigvarende". Vi vet av erfaring at stadig nye personer og arenaer medfører de samme diskusjonen om og om igjen.

Positive bevis

2 ledningseiere har testet SOSI/GML-metoden med positivt resultat

- Statens vegvesen/Ringebu kommune og
- Forsvarsbygg

Spesifiserte myndighetskrav i form av SOSI/GML Produktspesifikasjoner vil være til god drahjelp for "alle andre" ledningseiere som slipper å gruble hver for seg på hvordan dette skal gjøres.

Ikke kun bredbånd

Vi tar det som en selvfølge at krav til dokumentasjon for bredbånd også utarbeides for andre installasjoner i bakken, eks. vann/avløp, EL, Fjernvarme og konstruksjoner.

Mvh.
BA-Nettverket
v/Inger Hokstad

www.ba-nettverket.no

90175571